משנה · אחרונים · רש״ש · סדר מועד

רש״ש על משנה מגילה

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

רש״ש על משנה מגילה

רבי שמואל שטראשון [הרש"ש]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/רשש-על-משנה-מגילה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה ב 4
משנה ג 4
משנה ח 4
משנה יא 5
פרק ב 5
משנה א 5
משנה ד 5
משנה ה 6
פרק ד 6
משנה א 6
משנה ג 7
משנה ה 7
משנה ו 8
משנה ט 8
משנה י 8

פרק א

משנה ב

במשנה ח"ל כו' ברביעי כפרים מקדימין ליוהכ"נ. נ"ל דאם רצו לקרות ביום ג' רשאין מטעם הירושלמי לפניו ולאחריו קורין בו אין קורין וכן אם חל ביום א' רשאין לקרותה ביום ו' מה"ט:

שם ח"ל אחר השבת. ור"ל ביום א' לבד. ובגיטין ס"פ מי שאחזו מסקינן דעד ג' בכלל מיקרי אחר השבת ואולי דהכא ליכא למיטעי וכן בחגיגה פ"ב מ"ד שלא לקיים דה"א עצרת אחר השבת המכוון ג"כ יום א' ובנגעים פ"א מ"ד לאחר השבת ב"פ ר"ל ג"כ יום א' ועמש"כ ביבמות (מ"ח ב') דפלוגתא דתנאי היא אם אחר סמוך או מופלג וגי' הרי"ף כאן ח"ל בא' בשבת וכ"ה בר"ן וברע"ב:

שם ברע"ב ד"ה ח"ל בע"ש כו'. מ"מ אין קורין ויבא עמלק אלא בשבת כו' ומפטירין פקדתי וכ"כ הרמב"ם ס"פ בני העיר ותימה שנשמטו דבריהם מהרב"י ואחרונים בסי' תרפ"ח ס"ו ע"ש:

בתוי"ט ד"ה ח"ל יום י"ד. שהוא עיקר כו' ומש"ה קתני לה סתמא כו' הר"ן. הר"ן כתב כן לגי' הרי"ף דל"ג י"ד (וכן בראש"ש ובמשנה שבירושלמי ליתא ובירושלמי מוכח להדיא דל"ג ליה ע"ש) אבל התוי"ט ל"ד בהביאו דבריו על גי' דילן וכמו שהעתיק בעצמו:

בתוי"ט ד"ה ח"ל בשבת כו'. דוקא בזמן כו' י"ל מדוע לא כתב כן על ח"ל בשני המוקדם ובירושלמי אר"י לית כאן ח"ל בשני ולית כאן ח"ל בשבת כו' ע"ש ולכאורה לית כאן גם או ברביעי דאז יחול הו"ר בשבת ועי' סוכה (מ"ג ב' ותוס' ד"ה לא) מה שהביאו בשם הירושלמי ובשו"ע ריש סי' תכ"ח:

משנה ג

ברע"ב ד"ה באלו אמרו כו' אם חל זמן קריאתה בשבת וברש"י אם חל י"ד בשבת. ועי' בר"ן וברש"י שם והתוי"ט נדחק ומש"כ בשם הרי"ף מהירושלמי ותרומת שקלים נ"פ דר"ל משום דבפרוס הפסח היו תורמין תרומה ראשונה כדתנן ברפ"ג דשקלים והוא בא' בניסן עתוי"ט שם ואם חל בשבת תורמין בע"ש דהא צריך להביא בא' בניסן מתרומה חדשה וכדכתב הר"ן ולכן מה שהוסיף התוי"ט דבא' באדר כו' אין לו ענין בכאן וכן הק"נ אות כ"ב ל"ד ונמשך אחר התוי"ט:

משנה ח

במשנה אין בין ספרים לתו"מ כו' וק"ל האיכא עוד דתו"מ א"נ אלא כסדרן ומצאתי אחר כך בתור"ע שקדמני בזה וי"ל ע"פ מה שהביא בפ"ת סי' רע"ו סק"כ דהשם אפי' בס"ת

צריך שיכתבנו כסדרו ולהכי לא פסיקא ליה. עוד נ"ל דגם פרשת סוטה שבס"ת לר"י משום ר"מ (עירובין י"ג) דאין מטילין קנקנתום לדיו בכתיבתה מטעם דמוחקין לה מה"ת ה"ה דא"נ אלא כסדרה דמגילת סוטה פסולה של"כ (סוטה י"ז ב') (וה"נ דהלכה כמותו נגד ר' יעקב דפליג עליה שם דרי"ה הוא מרי דתלמודא טפי מרי"ע וצ"ע דהפוסקים ל"פ כוותיה) אבל לענין לשון תנן בפ' וא"נ דפרשתם נאמרה בכל לשון וה"נ דה"ה כתיבתה אלא שראיתי להרמב"ם בפ"ג מה"ס ה"ח שכתב וכותב עליה בלה"ק והכ"מ לא הראנו מקורו ואולי יצא לו מהא דא"ר שם (י"ז ב') כתבה למפרע פסולה דכתיב כו' כי דכתיבא ושם בר"פ וא"נ תניא ק"ש ככתבה והכוונה ללה"ק ה"נ כוון רבא לאשמעינן ג"כ דבלה"ק נכתבת. שוב ראיתי בירושלמי דמקשה ולמה לינן אמרין כו' שהספרים נכתבין בשני דפין כו' התיב כו' תולין בספרים וא"ת לא בתו"מ ופי' הק"ע משום דה"ל שלא כסדרן וכ"ה בב"י או"ח סי' ל"ב בשם הר"י אכסנדי וכ"כ הש"ך ביו"ד סי' רפ"ח סק"ב ונראה דזה מקשה ג"כ דלמה לא תנינן לה במתני'. ועי' תשובת חתם סופר חא"ח סי' ח':

משנה יא

במשנה שבשילה אוכלין קק"ל ומע"ש בכל הרואה. וכ"ה בפ' בתרא דזבחים. וק"ל מדוע שייר בכורים שנוהגין בשילה דאיתא בספרי פ' תבא והלכת אל המקום כו' זה שילה וב"ע:

פרק ב

משנה א

במשנה אבל קורין אותה ללועזות בלעז. הר"ן כ' בשם הרמב"ן דדוקא בא"י לה"ק ע"ש ונ"ל ראיה לדבריו מדל"ק ללועזים משמע דר"ל לנשים לועזות דהן מסתמא א"י לה"ק כדלקמן (י"ח) מידי דהוה אנשים וע"ה ומיושב ג"כ דקדוק הט"א מדוע ל"ת אבל הלועז קורא לועזית דכיון דבנשים איירי והן בסתמא א"י לקרות מתוך הספר אפי' בלשון לעז ועי"ל דקמ"ל דאע"פ שא"י לקרות בעצמן וה"א דמקרי א"ר לבילה דקריאה וא"י בשמיעה דכה"ג הביא הש"א בתשו' ו' בשם הג"א דריש חולין ובשם הש"ל קמ"ל דאפ"ה יוצאין ולפ"ז נדחה ראייתו:

משנה ד

במשנה עד שתנץ החמה. הט"א כתב בפשיטות דכל הני דחשיב במתני' דלקמן ג"כ דינייהו דלכתחלה צריך להמתין עד הנה"ח וכ"כ שם. וק"ל מ"ש תמיד דמשמע במס' תמיד וביומא דלכתחלה קודם הנץ וא"ל משום דכהנים זריזין הן דהא לקמן חשיב ג"כ

מוספין ושארי עבודת כהנים ולולי דמסתפינא הייתי אומר דעד שתנץ החמה דכאן אינו הנה"ח דכולא ש"ס דהוא ד' מילין מעה"ש אלא הוא משהאיר המזרח דאז יצא מספק לילה כבתמיד (ומצינו רבות לשון א' על כוונות מתחלפות) וראיה לדבר מהא דאמרי' בר"ה (ל' ושם) אשתקד מי לא אכלנו בהאיר המזרח וכן ראיתי במהרש"א בסוכה (נ"א ב') בתד"ה קרא הגבר בתוך דבריו דהאיר המזרח הוא הנה"ח וכ"מ מפירש"י ריש פסחים בד"ה הבוקר אור וד"ה בכי טוב וכן פי' בהדיא במנחות (ס"ח) האיר מזרח הוא הנה"ח שוב ראיתי בירושלמי ריש ברכות ובב"ר פ"נ דמע"ה עד שיאיר המזרח ד' מילין ומשהאיר המזרח עד הנה"ח ד' מילין וע"ש במ"כ ובגמ' שלנו בפסחים (צ"ד) אמרו דמע"ה עד הנה"ח ד' מילין ש"מ דהוא הוא האיר המזרח וש"מ דיש עוד זמן הנקרא נה"ח והוא מאוחר מהראשון ד' מילין ובזה יש מקום לגי' הישנה ברמב"ם פ"א מהל' ק"ש הי"א וכפי מש"כ שם הכ"מ בשם מהרי"א. אך לפ"ז צ"ע מאי דאמרי' בברכות (י"ב) דלא מטא זמן יוצר אור וכן הא דאמרי' ביומא הקורא א"ש עם אנשי משמר ל"י הלא שחיטת התמיד משהאיר המזרח דהוא הנה"ח ואח"כ זריקת דמו הפשטו וניתוחו וסידורו על הכבש ומליחתו ואחר כ"ז ירדו ללשה"ג לקרות שמע וכן צ"ע מש"כ התוס' ביומא שם דהתמיד היה קודם הנה"ח בע"ה וכן רש"י בזבחים (פ"ו ב') ד"ה וברגלים כ' לשחוט ולהעלות התמיד בע"ה:

משנה ה

במשנה כה"י כשר לקה"מ. הט"א כתב בתוך דבריו דלר"י מוספין ותפ"מ אינם אלא עד חצות וכ"כ לקמן בד"ה ולמוספין ול"ד אגב שיטפיה דבהדיא איתא (בברכות כ"ז) דזמנה כל שבע לדידיה ובד"ה ולתפ"מ כ' דקרבן מוסף קדים לתמיד אפי' הגיע כבר זמנו כדאמרי' רפ"ה דפסחים ל"מ שם להדיא אלא דמוספין בשש ואז לא הגיע עדיין זמן התמיד ואולי כוונתו להא דאמרי' שם (נ"ט) ואין לך דבר שמתעכב אחר תמיד של ביה"ע כו' ועי' ר"ה (ל' ב') תד"ה ונתקלקלו:

פרק ד

משנה א

[**בתוי"ט ד"ה והחותם**. נראה בעיני דמשום כן נהיגי עלמא למקרי אדם חשוב באחרונה. נ"ב עי' בלח"ש שכתב שתלמוד ערוך הוא בידנו אחרון שקרא ד' משובח משום דמעלין בקודש א"כ אף כאן אחרון חביב כדאמרי' בעלמא נמי כו' עכ"ל וכבר קדמו האלי' רבא סי' קל"ט בסופו. מהגרמ"ש]:

משנה ג

בתוי"ט ד"ה א"פ ע"ש. משכ"כ ואנו כו' ונמצא שמיד מתחיל הש"ץ בברכת הי"ח ולא הוי ככופר לכאורה נסתר זה מפי' הר"ן שמביא לקמן בדבור הסמוך דחזינן דאף דעובר לפה"ת ג"כ אפ"ה אמרי בברכה של יוצר וי"ל דהר"ן לשיטתו שכתב לקמן ושמעינן ממתני' שאין היחיד אומר קדושה של יוצר:

משנה ה

במשנה והוא נושא א"כ. עי' תוי"ט וט"א שנדחקו בזה ול"נ דלפי דתנן פ"ה דברכות העובר לפה"ת כו' וא"א שם כהן אלא הוא ל"י את כפיו כו' ופירשו הפוסקים דאם יש כהנים אחרים זולתו אפי' הבטחתו כו' ל"י א"כ. להכי תני הכא והוא אף דעובר לפה"ת כדקתני מ"מ נושא א"כ באם הבטחתו כו' ובזה יתיישב ג"כ קושיית התוס' והפוסקים מהא דחולין נתמלא זקנו דהכא דוקא משום דרגיל להפטיר התירוהו בהבאת ב' שערות לבד:

שם פוחח פירש"י שכרעיו נראים כו' הר"ן הקשה עליו מהא דלקמן בסנדל איני עובר אף יחף ל"י דמשמע דאחר עובר יחף [וע"ש וברע"ב כאן]. ול"נ דיחף דהתם היינו בלא סנדל אבל מ"מ הוא מכוסה רגלים באנפילאות דומיא הא דמייתי הרא"ש ביומא סי' כ"ד מפדר"א פ' (מ"ו) אף ישראל יחיפי רגל ביוה"כ (לפנינו ליתא שם) ויוה"כ מותר באנפילאות לדעת ר"פ ועי"ש בגמ' (ע"ז) בהא דיליף איסור נעה"ס מיחף דקרא אבל קשה דהכא תני דאינו נושא א"כ ולקמן איתא מומין שאמרו כו' וברגליו ופירש"י משום דחולץ מנעליו וע"כ מיירי דרגליו יחפים ממש (עי' שו"ע סי' קכ"ח ס"ל) לכן נ"ל דיחף הוא רק בחלק התחתון דרגל ופוחח הוא שכרעיו נראים והיינו בגובה הרגל. ומה שהביא רש"י ראיה מתרגום עיין בתוס' ובהגרי"פ וגם סותר א"ע למה שפי' בערכין ס"פ השג יד וטעם דמתרגם כתב התוי"ט בשם הר"ן דלא הוי חשיבותא כ"כ דקטן מתרגם ועי' מש"כ לעיל בד"ה המפטיר ולשון הר"ן שהגדול קורא בתורה וקטן ממנו מתרגם עליו:

שם ברע"ב ד"ה המפטיר בנביא מי שרגיל כו' וכ"ה ברש"י. נראה דהיה ק"ל דפריסת שמע ודאי קודם קה"ת היא וכמש"כ התוי"ט ולישנא דהמפטיר משמע שכבר הפטיר לכן פי' מי שרגיל דהיינו בימים שעברו והתוי"ט שכ"ע וכלומר מי שעתיד להפטיר כו' שחת כוונתו. ועי' לשון הר"ן ומש"כ התוי"ט לקמן בשמו דטעם דאין כבוד למפטיר הוא משום דאיתא אפי' בקטן לכאורה תמוה דהא תנן בסמוך דקטן קורא בתורה א"כ מאי גריעותא דמפטיר אבל הר"ן לשיטתו שכתב שם ולא שיהיו כולם קטנים או רובם כו':

משנה ו

בתוס' רע"א אות ל"ו ד"ה וכ"כ רש"י והר"ן כו' [נ"ב עי' בקול הרמ"ז והעתיקו הב"ד וכתבו ע"ז שכ"כ הר"ן (ובמח"כ לא ראו שכ"כ גם רש"י. ונראה דאישתמיט מינייהו לפי שבא פירש"י בסיום המשנה שלא במקומו) והקשה אטו זהב מן האסור לפיך. והביא מפירש"י לסנהדרין (אבל לא ממנחות) ואח"ז מצאתי בנו"ב מ"ק או"ח סי' א' ד"ה והנה גם הר"ן תמה על פירש"י והר"ן שזהב מאי איסור ומאי היתר שייך בו. ומביא ג"כ מפירש"י מסנהדרין ומנחות (וחידוש על הגרע"א שלא זכר את הנודע) וע"ש בד"ה והנה ע"כ דברינו. ועי' בס' ערוך לנר מכות (י"א א') על רש"י ד"ה כי איתקש שהביא את התוס' רעק"א דכאן וגם הוא לא ידע את הנודע. מהגרמ"ש]:

משנה ט

בתוי"ט ד"ה האומר כו' ומצאתי בערוך כו'. אמנם בירושלמי הגי' גם בתדר"י ארמית ונסתר פירושו:

משנה י

בתוי"ט ד"ה רא"א כו' וניחא לי במ"ש הלבוש כו' דפ' הודע כתיב בה כו' אביך האמורי כו' עי"ש ול"נ סמך לפירושו מהא דאיתא בסנהדרין (מ"ד ב') בשעה כו' אביך האמורי כו' אמרה כו' רבש"ע כו' וסוד אחר אל תגל והקב"ה לא השיבה כלום: